

EMPRENEDORIA I SEMINARIS DE VALOR AFEGIT, DOS INNOVADORS MÈTODES DE FORMACIÓ

Joan Salvador Minguet Pla

Cap del Servei de Formació Agrària del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Generalitat de Catalunya

RESUM

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural, conjuntament amb la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC), organitza des de fa cinc anys diferents cursos d'emprenedoria amb l'objectiu d'aportar els coneixements i les experiències necessàries perquè els joves empresaris agraris puguin desenvolupar els seus projectes amb garanties de futur i viabilitat.

Aquests cursos tenen una metodologia activa, que defuig les classes magistrals i que es basa en:

- Sessions específiques amb ponents que són coneixedors i especialistes en cada matèria. Possibilitat de dialogar i debatre amb ells diferents situacions de l'empresa i contrastar la informació.
- Visites i viatges tècnics a explotacions del sector per veure diferents realitats i formes de fer avançar els projectes.
- Taules rodones, grups de treball i debats per intercanviar experiències i sumar voluntats per trobar la millor forma de concretar una idea.

També es pot tenir en compte el valor intangible de l'intercanvi de coneixements i experiències entre els emprenedors amb projectes similars.

Un cop finalitzada cada emprenedoria es fan els seminaris d'emprenedoria per a poder aprofundir els temes específics que vulguin tractar els emprenedors i alhora per mantenir el contacte del grup i continuar formant-se per adaptar-se als canvis que s'originen en el sector.

Una altra formació innovadora són els seminaris de valor afegit. El seu objectiu és augmentar la competitivitat dels empresaris del sector agroalimentari. Estan pensats per donar una resposta ràpida i eficient als empresaris agraris d'un determinat sector, que volen rebre una formació en un aspecte concret del seu negoci, com la comercialització en el món del vi.

La metodologia que s'usa també és activa, i es creen espais amb eines per augmentar el potencial i les possibilitats d'èxit dels projectes empresarials. Es

Correspondència: Joan Salvador Minguet Pla. A/e: jsminguet@gencat.cat.

Joan Salvador Minguet Pla

basa en l'exposició i el debat d'experiències reals entre els ponents i els inscrits al curs.

PARAULES CLAU: formació, agricultura, empresa.

RESUMEN

El Departamento de Agricultura, Ramadería, Pesca, Alimentación y Medio Natural, conjuntamente con la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC), organiza desde hace cinco años diferentes cursos de espíritu empresarial con el objetivo de aportar conocimientos y experiencias necesarias para que los jóvenes empresarios agrarios puedan desarrollar sus proyectos con garantías de futuro y viabilidad.

Estos cursos tienen una metodología activa, que huye de clases magistrales, basada en:

— Sesiones específicas con ponentes que conocen y son especialistas de cada materia. Posibilidad de dialogar y debatir con ellos diferentes situaciones de la empresa y contratar información.

— Visitas y viajes técnicos a explotaciones del sector, donde se pueden observar diferentes realidades y maneras de hacer avanzar los proyectos.

— Mesas redondas, grupos de trabajo y debates, donde intercambiar experiencias y sumar voluntades para encontrar la mejor forma de concretar una idea.

También se puede contar con el intangible valor del intercambio de conocimientos y experiencias entre emprendedores con proyectos similares.

El curso tiene una duración de 280 horas, y se realiza un día por semana, durante tres semanas al mes, en horario de mañana y tarde, realizándose la comida en la misma escuela de capacitación agraria.

Una vez finalizado el curso se realizan seminarios sobre espíritu empresarial para profundizar en aquellos temas específicos que los emprendedores deseen tratar, y a la vez mantener el contacto del grupo y continuar formándose para adaptarse a los cambios que se originan en el sector.

Otra formación innovadora son los seminarios de valor añadido. Su objetivo es aumentar la competitividad de los empresarios del sector agroalimentario. Están pensados para dar una respuesta rápida y eficiente a los empresarios agrarios de un sector determinado, que deseen recibir formación en aspectos concretos de su negocio, como por ejemplo la comercialización en el mundo del vino.

La metodología que se utiliza también es activa, creándose espacios donde se encuentran herramientas para aumentar el potencial y las posibilidades de éxito de los proyectos empresariales. Se basa en la exposición y debate de experiencias reales entre los ponentes y los inscritos al curso.

PALABRAS CLAVE: formación, agricultura, empresa.

1. CURSOS D'EMPREDORIA

El Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural (DAAM), conjuntament amb la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC), organitza des de fa cinc anys diferents cursos d'emprenedoria amb l'objectiu principal d'aportar els coneixements i les experiències necessàries perquè els joves empresaris agraris puguin desenvolupar els seus projectes amb garanties de futur i viabilitat.

Aquest objectiu principal s'aconsegueix en col·laboració amb els diferents agents del territori perquè hi participin els millors ponents possibles i poder transmetre de forma didàctica, aplicada i real en cada matèria els seus coneixements als joves empresaris.

1.1. Objectius dels cursos

Uns quants objectius dels cursos d'emprenedoria són:

- Crear un nou estil de formació de qualitat que estimuli i faci participar els joves.
- Formar empresaris agraris joves, molt professionals, motivats i amb esperit emprenedor.
- Afavorir la incorporació dels joves a l'empresa familiar agrària per obtenir tota la formació necessària.
- Rejuvenir el món rural, amb una formació important per als joves.
- Descobrir líders amb capacitat d'integrar-se en les comunitats rurals i en els consells rectors de les seves cooperatives.

Es tracta d'una formació estratègica de llarg recorregut amb resultats a temps real:

- Emprenedors que contacten amb els professionals del curs per ajustar o millorar el seu projecte empresarial.
- Empresaris que prenen decisions amb més coneixement de causa, i sentit crític, que optimitzen les inversions del seu capital econòmic i humà.
- Persones amb interessos i problemàtiques comuns que creen xarxa d'informació i empatia per col·laborar professionalment i buscar sinergies.
- Es fa una formació a mida d'acord amb les propostes dels emprenedors per donar resposta ràpida i eficient als seus problemes i adaptar-se a un mercat canviant.
- Es reforça la vinculació d'aquests empresaris agraris amb el DAAM i el Servei de Formació Agrària. Són informats de manera contínua pel que fa a novetats, jornades i formació transversal a Catalunya.

Cal sembrar per recollir. Després de la idea, una formació de qualitat, independent i interdisciplinària, és bàsica per establir el projecte de futur. Possiblement cap altre projecte no permet formar integralment un empresari agrari català.

La projecció de futur és que aquests emprenedors siguin empresaris més sòlids i formin part d'organitzacions empresarials agràries per poder desenvolupar millors projectes que els aportaran amb tota seguretat més rendibilitat de totes les inversions que desenvolupin en la seva empresa agrària.

1.2. Metodologia i parts dels cursos

La metodologia d'aquests cursos és activa, defuig les classes magistrals i es basa en sessions específiques amb ponents que són coneixedors i especialistes en cada matèria. També s'organitzen visites i viatges tècnics a explotacions del sector per poder conèixer diferents realitats i formes de fer avançar els projectes. Dins la seva programació també s'inclouen taules rodones, grups de treball i debats, per intercanviar experiències i sumar voluntats que ajudin a trobar la millor manera de concretar una idea. Amb tot, cal destacar el valor intangible de la cooperació entre emprenedors amb projectes similars, que dona un valor afegit important a la formació rebuda.

Les emprenedories tenen habitualment la seu a l'Escola de Capacitació Agrària (ECA) del DAAM. El seu programa es desenvolupa al llarg de 280 hores, en quatre àmbits:

- La formació personal (40 hores).
- La gestió tecnicoeconòmica (130 hores).
- La producció específica del sector (100 hores, amb les visites i viatges tècnics).
- L'àmbit de l'empresa (30 hores, que inclouen informació sobre normativa i comercialització).

El curs s'imparteix un dia per setmana, durant tres setmanes al mes, de 10 a 14 h i de 15 a 17 h, amb una durada, aproximadament, d'un any i mig. Es menja a la mateixa escola, en un entorn on els joves aprofiten per a conversar i crear lligams entre ells, cosa que es converteix en un dels objectius d'aquesta formació.

Els joves tenen la possibilitat de dialogar i debatre amb els ponents diferents situacions de l'empresa i contrastar la informació. Cap jove no s'ha de quedar sense fer cap pregunta a un ponent sobre qualsevol dubte que li ha sorgit en la tasca de la seva explotació. Disposen de tutories personalitzades, amb un tutor específic per a cadascun dels joves, que els ajuda en la part del desenvolupament de la pràctica del seu pla d'empresa.

Emprenedoria i seminaris de valor afegit, dos innovadors mètodes de formació

També es té en compte el valor intangible de l'intercanvi de coneixements i experiències entre els emprenedors amb projectes similars.

1.3. Edicions realitzades

Les empenedories realitzades fins ara són:

— Porcicultura, que es va dur a terme dins el pla pilot FCAC i va finalitzar l'any 2008.

— Fructicultura, que es va dur a terme a l'ECA d'Alfarràs i va finalitzar l'any 2009.

— Vitivinicultura i cellerisme, que es va dur a terme a l'ECA de l'Empordà i va finalitzar l'any 2009.

— Viticultura, que es va dur a terme a l'ECA Mas Bové i va finalitzar l'any 2009.

— Porcicultura II, que es va dur a terme a l'ECA de Tàrraga i va finalitzar l'any 2010.

— Olivicultura, que es va dur a terme a l'ECA de les Borges Blanques i va finalitzar l'any 2010.

— Viverisme, que es va dur a terme a l'ECA de Santa Coloma de Farners i va finalitzar al desembre del 2010.

— Producció agrària ecològica, que es va dur a terme a l'ECA de Manresa i va finalitzar a l'abril del 2011.

— Fructicultura II, que es va dur a terme a l'ECA de l'Empordà i que es va iniciar al gener del 2011.

— Vaquí de llet, que es va dur a terme a l'edifici El Sucre (IMPEVIC), i que es va iniciar al març del 2011.

L'octubre del 2011 es va iniciar una nova edició de l'emprenedoria en fructicultura a l'ECA d'Alfarràs, i es preveu a principis de l'any vinent començar un altre curs d'emprenedors de vaquí de llet a les comarques gironines.

1.4. Organització i funcionament

Per a l'organització del conjunt de cursos d'emprenedoria que es porten a terme es disposa d'un tècnic del Servei de Formació Agrària, que treballa des de l'escola de Tàrraga. A cada curs hi ha un dinamitzador tutor que exerceix la tasca de revisar els experts que participen en el curs i d'acompanyar els joves mentre dura aquest. Mesura el clima del curs i proposa canvis en la programació a partir de les necessitats que detecta en els joves. Nor-

Joan Salvador Minguet Pla

malment, també acompanya els joves en els seus desplaçaments i viatges tècnics, tant a Catalunya com a l'estranger.

Els cursos també disposen d'un professor de les escoles de capacitació agrària, especialitzat en gestió agrària, que és tutor del pla d'empresa per a cada un dels joves.

En un altre àmbit es fan reunions de nivell estratègic i operatiu entre el DAAM i la FCAC, i tres reunions en cada curs amb un grup d'experts (abans de l'inici del curs, a mig curs i a l'acabament) format per tècnics del DAAM i de les cooperatives del sector sobre el que es vol fer al curs. Durant el curs es fan dues avaluacions, a mig curs i a l'acabament, i es passen unes enquestes als joves.

Els joves valoren molt positivament els cursos, tant l'organització com els experts i les sessions que reben de formació. Una de les coses que millor puntuen són les estones que tenen entre ells per explicar-se com fan l'activitat i resoldre dubtes propis.

1.5. Seminaris d'emprenedoria

Un cop finalitzat cada curs d'emprenedoria es porten a terme els seminaris d'emprenedoria per a poder aprofundir temes específics que desitgin tractar els emprenedors i alhora mantenir el contacte del grup i continuar formant-se per adaptar-se als canvis que es van succeint en el sector. Estan plantejats amb el propòsit d'esdevenir un punt de trobada dels joves, on es mantingui el contacte, la cohesió i la resposta a les expectatives que s'han manifestat en els cursos d'emprenedoria i que no s'han pogut assolir.

Els joves assistents als cursos poden anar als seminaris acompanyats d'altres joves. Es reuneixen cada dos mesos, aproximadament, amb sessions de caràcter itinerant i centrades en temàtiques que el mateix grup expressi, amb la qual cosa esdevé una organització de continguts a la demanda.

2. SEMINARIS DE VALOR AFEGIT

Els seminaris de valor afegit són una iniciativa del DAAM per augmentar la competitivitat dels empresaris del sector agroalimentari. El seu objectiu principal és donar resposta ràpida i eficient a les problemàtiques que plantegen ells mateixos als ponents amb una àmplia experiència en el tema que es tracta. Es treballa un sector concret, i normalment s'abasten aspectes determinats del seu negoci.

La metodologia es basa en:

Emprenedoria i seminaris de valor afegit, dos innovadors mètodes de formació

— Sessions específiques de ponents directament vinculats amb el sector i que treballen o es desenvolupen dins de l'àmbit a tractar.

— Visites o tallers que permeten aplicar de forma particular a cada projecte els coneixements i experiències del ponent, amb diferents línies d'actuació.

Es vol crear un espai on trobar eines i metodologia per augmentar el potencial i les possibilitats d'èxit dels projectes empresarials. No es fan classes magistrals, sinó l'exposició i el debat d'experiències reals entre els ponents i els inscrits al curs. En aquest espai es troben els implicats en el problema per a buscar possibles solucions amb l'ajuda d'experts i l'anàlisi de casos d'èxit.

El programa i la temporalització dels seminaris de valor afegit són flexibles per fer compatible el treball a les seves empreses agràries amb la inversió en formació.

El primer seminari es va portar a terme l'any 2010 i es va dedicar al sector del vi. Es va desenvolupar conjuntament amb l'Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI), la DO Conca de Barberà, el Viver de Celleristes de la Conca de Barberà, i va tenir el suport de Concactiva (Centre d'Iniciatives Empresarials de la Conca de Barberà). Al llarg de quaranta-vuit hores, un total de vint-i-quatre celleristes van realitzar quatre seminaris bimensuals i van abordar els següents aspectes de la comercialització:

- Màrqueting i estratègia
- Enoturisme
- Comunicació
- Distribució comercial

En la primera sessió de cada seminari, de dia sencer, diferents experts van exposar els seus coneixements i experiències, amb la participació activa dels celleristes per debatre i dialogar amb cada un d'ells la realitat de cada projecte. També es va fer un taller per aplicar de manera pràctica les línies d'actuació per a cada projecte. En la segona sessió, de mitja jornada, s'exposaren casos reals d'èxit sobre la temàtica del seminari.

Durant l'any 2011 es va fer el segon seminari de valor afegit, també amb el sector del vi de la Terra Alta, amb la col·laboració de l'INCAVI i la DO Terra Alta. Es va fer a l'escola de capacitació agrària de Gandesa, amb la participació de dinou cellers de la comarca.

Tant l'un com l'altre han donat resultats molt positius com a mètodes innovadors de formació.